

SYMBOLISCHE INTERPRETATIE ZINVERLENENDE (= SEKSUEEL DUBBELZINNIGE) INTERPRETATIE INTERPRETATIE UBW FORMATIES MET UBW FORMATIE = À L'INSTAR DE L'INCONSCIENT

Lieven Jonckheere

eerste periode Lacan

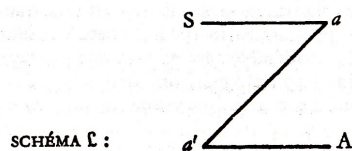
retour à Freud

- postfreudianen (Glover)
juiste interpretatie (wijzen op onrealistische) → imaginaire agressie
- Lacan keert terug tot Freud
ware interpretatie (wijzen op betekenaar) → désir
principe
 - Ubw (droom, lapsus, witz) interpreteert de drift – en dat werkt therapeutisch
 - Waar het Ubw niet meer interpreteert (geen dromen, lapsussen, witz), daar moet analyticus
gaan interpreteren à l'instar de l'ics (JAM) = op de leest van de Ubw formatie geschoeid

1. Ubw analysant = interpretatie

- Ubw (formatie)= interpretatie door sujet zelf
 - *Ubw a déjà procédé par l'interprétation* (vanaf XI)
in Ubw formaties: droom/lapsus/Witz – droom als paradigma van die interpretatie
 - Ubw formatie = *parole pleine*
 - analysant = interprétant (Peirce)
 - opgepast : interprétation sauvage (cfr Freuds wilde Deutung, dus duiding buiten overdracht door analysant, moet dus die Ubw formaties nog vertellen !!)
- wat interpreteert het Ubw?
R = trauma = *trou*
 - verhouding subject tot R/drift/genot = zinloos
 - verhouding tot *cause du d = pas articulable*
- hoe gebeurt die interpretatie door Ubw
 - combinatie/associatie/*chiffre* (vercijfering) van S
 - isoleren meesterbetekenaar S₁ om die te koppelen aan S₂
alle betekenaars doen copuleren met meesterbetekenaar S₁
 - creatie symbolisch netwerk (*réseau*) = associatieve verwerking (*Arbeit*)
 - via twee operaties op *Vorstellungen*/betekenaars:
 - *Verschiebung*/metonymie (S1 verwijst naar S2)
 - *Verdichtung*/metafoor (S2 ipv S1)
- droom = paradigma van die interpretatie door het Ubw
 - Droom = S transfert
cfr Freud uitspraak ???? (tekst over transfert)
 - Lacans herinterpretaties van Ubw formaties/dromen
nadruk op droom = interpretatie
 - Freud
 - Wolfsman (wolven op takken – binnen kader=raam)
 - Dora (pouce, juwelenkistje, etc)
 - Homoseksuele (oedipaal geluk)
 - Irmadroom (3 mannen 1 mond met 2 vlekken)
 - Vader (zie je dan niet ... dat ik verbrand)
 - Vader (hij wist niet dat hij gestorven was ... volgens mijn wens)
 - postfreudianen
 - Bouvet: droom van partner = interpretatie
 - Sharpe: hood droom
 - Lebovici: droom flytox

- resultaat van interpretatie door Ubw formatie
chiffage (= toevoeging S2 aan S1) leidt tot
 - sens (van S1)
 - *double sens*: maakt S1 dubbelzinnig
 - *sens sexuel* = seksuele dubbelzinnigheden
cfr TV 18 (1973): *sens, dont on croirait que c'est celui de l'analyse qui nous déverse du sens à flot pour le bateau sexuel*
 - *sens oedipien* – betekenaars zijn 'infantiel seksueel' = polymorf pervers & Oedipaal
 - sujet = désir inconscient
 - *avènement*=constitution (worden) *sujet/d*
doordat *sujet/d* losgemaakt wordt van R genot
cf. *Freuds Wo Es (drift) war, soll Ich (sujet) werden*
 - cf. L-schema

betekenaar of A moet I weerstand aa' overwinnen om Es te kunnen symboliseren

- *sujet/d* = leegte tussen S1-S2 (metonymie) – *sujet/désir* kan vlottend gehouden
- erkenning *désir*=sujet vanwege A
 - *désir de l'homme* = *désir de l'A*
désir = *désir de reconnaissance de son désir par l'A* (Hegeliaanse intersubjectiviteit)
 - interpretatie door A niet nodig – voldoende dat A markeert dat hij *sens* hoort
 - A lacht (*Dritte* in Wltz)
 - A herhaalt bv lapsus, "ik heb het gehoord" – en dan komen er vanzelf wel meer
- Voorbeelden
subject interpreteert zichzelf, vindt eigen *désir* via lapsussen
 - "ze was permatent aan mijn zij" – "spermatent ...?"
wil vertellen waarom vriendin hem tot last was – achtergrond: homoseks
 - "met druipende pootjes ... euh met hangende pootjes afdruipe" – "druipen ...?"
 - 'dat stuk dat ik daar mooi stond euh vond' – stond?
 - wil herhaalde lapsus vertellen 'musiques momentaux' ipv 'moments musicaux' – achtergrond: seksuele verhouding met collega die haar muziek leert kennen
 - VA over lapsus levert vaak lapsus op die een eerste interpretatie vormt
- winst interpretatie door Ubw
seksuele/oedipale dubbelzinnigheid Ubw of sujet als *désir inconscient* = 'therapeutisch'
(cfr Sém VIII, 434: *désir* = *seul remède à l'angoisse*)
haalt sujet los van genot, gat of R – dat wordt leefbaar

2. interpretatie door analyticus = interpretatie à l'instar de l'Ics

- Waarom

spontane symbolisering of seksueel dubbelzinnige interpretatie door Ubw stukt

= Ubw spreekt onvoldoende

- te weinig metafoor of parole pleine = te weinig droom/lapsus/Witz
- louter metonymie (*parole vide*)

- principe

zet Ubw weer aan het interpreteren/spreken, doet Ubw zich weer uitbreiden,

- techniek

- à l'instar de l'Ics

cfr L-schema

- passief
 - analyticus niet op I-as, geen I interpretatie agressie (= afweer van seksuele Ubw)
I van het narcisme zoveel mogelijk beperken, zeker niet versterken
 - zodat het S van het Ubw/A maximaal het R van het genot kan 'verwerken',
'interpreteren'
- actief
 - analyticus staat in A=Ubw
 - artificieel/orthopedisch verlengstuk van spontane symbolisering of seksueel dubbelzinnige interpretatie door Ubw
 - spreekt zoals Ubw, gebruikt taaltrucs Ubw
geschoeid op leest van droom/lapsus/Witz – *witzige* interpretatie
 - metaforiseert (*porte parole* van *parole pleine*) ipv ontbrekende metafoor van Ubw
formatie in VA
- *interprétation raisonnée ?*
 - ↔ wilde *Deutung* analysant
 - *calcul de l'interprétation* (zonder effecten te kunnen voorzien)
- littéraire interpretatie?
 - cfr Lacan = *le Gongora de la psychanalyse, à ce qu'on dit* (E 467)
Luis de Gongora y Argote
 - barok Spaans dichter, begin zeventiende eeuw
 - complexe, getormenteerde stijl (neologismen, cryptische allusies en complexe metaforen ... artistieke toppunt Witz? = *concetti, pensées brillantes* ...
 - ... *mais que le goût n'approuve pas*
resulteert in kille, onaantastbare schoonheid
 - analyticus = mislukte dichter = gongorisme
 - *pousse un peu*
 - gekunsteld, soort *truc: escroquerie qui tombe juste par rapport à ce qu'est le S*
 - smakeloze Witz = Ubw

- **technieken**

- zorgen voor vermenigvuldiging lapsussen door subject als subject een lapsus maakt, een droom heeft
 - die ene lapsus niet interpreteren ... maar markeren als S
 - zeggen "lapsus komt nooit alleen, er zullen er nog volgen ..."
lapsus gewoon markeren als S om op terug te keren, *nachträglich*
 - zeggen "ik ga dat oninterpreteerbaar surrealistisch element uit je droom onthouden voor mijn interpretatie"
lapsus of droom subject levert de S op die men later in interpretatie zal kunnen gebruiken
- Zelf lapsus maken (witz!)
als subject geen lapsussen maakt
(besmettelijk!!)
 - woord uit discours isoleren, herhalen, letterlijke echo
 - "ik wil geen vlekken op je muur maken" – "vlekken ...?" (HVV)
 - "ik moet mijn plan alleen leren trekken" – "alleen leren trekken ...?"
 - zelf lapsus construeren in een soort verhoring
alsof het subject een lapsus heeft gemaakt

VOORBEELDEN

- ethiek

- analyticus verleidt ahw *Ubw* analysant tot imitatie, geeft *Ubw* analysant even het voorbeeld
→ soort hysterische imitatie/identificatie van *Ubw* analysant met interpretatie analyticus
- tact: analyticus legt verantwoordelijkheid voor interpretatie van zijn dubbelzinnige interpretatie bij het subject – geen uitleg over interpretatie, geen metataal
dus voldoende dubbelzinnig blijven ... cfr *responsabilité devant le langage*
- subject moet interpretatie assumeren interpretatie
= antwoorden met een interpretatie, moet interpretatie zelf verder zetten

- **voorwaarde voor dubbelzinnige interpretatie à l'instar de l'ics: VA & overdracht**

- VA en Ubw formatie: dubbelheid

- VA = voorwaarde voor verschijning Ubw formatie
 - truc
 - forceert opening voor waarheid
om zoveel mogelijk Ubw formaties te produceren als symbolisering of seksueel dubbelzinnige interpretatie door Ubw
- VA = voorwaarde voor interpretatie Ubw formatie
soort sequens:
 - Ubw formatie = wilde interpretatie eigen d
echter niet an sich interpreteerbaar
 - VA = eerste interpretatie door sujet, voorinterpretatie
 - *Interprétation raisonnée* door analyticus van Ubw formaties ogv VA of eerste interpretatie door analysant (die dus soort *direction* van de interpretatie vormt)
substitutie wilde interpretatie d door *interprétation raisonnée* – via VA

VA → Ubw formatie (= wilde interpretatie) analysant → VA (= richting aangeven van interpretatie door analysant) → interpretatie (=raisonnée) door analyticus

- transfert en VA: dubbelheid

- transfert = voorwaarde voor VA=Arbeit
 - VA = werk uit liefde tot de Ander, travail sous transfert
liefde → werk
 - Heden niet meer willen VA
 - Geen overdracht meer op dubbelzinnigheid, niets meer van verwacht (geen bevrijding)
 - veralgemening 'uitzonderingen'
cfr Freud: structureel benadeeld (gehandicapte vrouw) → recht op liefde zonder ervoor te hoeven werken, dus niet willen VA
niet werken → liefde
cfr rechten slachtoffers vandaag, cultuur van slachtoffers!!

- VA = voorwaarde voor transfert

- analysant weet dat VA *est en passe d'être interprétée*
A ontstaat als degene waarvan subject weet dat hij zal interpreteren wat er in die VA verschijnt = overdracht op SsS
- Ubw formatie verschijnt binnen transfert– geadresseerd aan A als SsS
van langsom meer lapsussen in de mate dat men bij A daarover weten veronderstelt
transfert → VA → transfert → Ubw formatie (= wilde interpretatie) analysant → VA (= richting aangeven van interpretatie door analysant → *interprétation raisonnée* analyticus)

- Ubw formaties in VA, sous transfert = vraag om erkenning d

- erkenning van eigen interpretatie van d (in VA) via interpretatie van die interpretatie van het eigen d door de Ander (cfr d c'est son interprétation (Hegel))
- Transfert = intersubjectiviteit en conscience de soi Hegel (A) – erkenning sujet via sens van zijn discours

- **problemen Freudiaanse, symbolische, seksueel dubbelzinnige interpretatie à l'instar de l'Ics**

- 1ste probleem

interpretatie à l'instar de l'Ics = meesterdiscours → raakt niet het symptoom ≠ meesterdiscours

- Ubw formatie & interpretatie à l'instar de l'Ics = meesterdiscours
cfr S1→S2
- echter hysterisch symptoom ≠ meesterdiscours ≠ Ubw formatie
 - voor een deel Ubw formatie – maar ook ander deel: R, *jouissance*
 - cfr hysterisch discours: andere plaats subject = gereduceerd tot R van symptoom in positie agens – cfr \$→S1

- 2de probleem

voeden meesterdiscours → genot in *prolifération sens*

- meesterdiscours geeft elke S1 'zin', 'dubbele zin' (minstens seksuele/fallische *sens*)
- leidt tot *prolifération du sens* = woekering/kanker = sluizen seksuele zin volledig open
VA wordt aaneenschakeling van dromen/lapsussen/witzen
VA wordt één langgerekte droom/lapsus/witz
(↔ VA = voorwaarde voor punctuele verschijning droom/lapsus/witz én hun interpretatie, middels VA)

cfr TV18: *analyse nous déverse du sens à flot pour le bateau sexuel*

- probleem met *prolifération sens*: genot in *prolifération sens*

- VA wordt één en al genot in zin/dubbelzinnigheid = *jouissance du blablabla jous-sens* (TV, 22)
- die eindeloze *double sens* endort / hypnotiseert
 - S1 leidt niet tot NTR (Grawe)
 - S1 leidt wel tot PTR bij uitstek: wiegt *sujet* in slaap, hypnotiseert het (suggestie!)
cfr Lacan op laatst over S1 endort
 - droom
 - doet 's nachts slapen (hoeder van de slaap – autohypnose) via de symbolisering van het R van het genot
 - op punt van mislukking van droom in symbolisering van R van genot
ontwaken we ...door confrontatie met Trieb (XI, 59)
 - interpretatie à l'instar du rêve
 - herstelt droom in zijn 'volledigheid' (maakt censuur op herinnering droom ongedaan)
 - interpreteert veder waar droom daarin faalde
→ verder slapen in realiteit

cfr XI, 56-58 – samengevat XVII, 64

- **weer ethiek**
 - interpretatie moet
 - R van genot in symptoom raken
 - ingaan tegen somnifeer genot (in seksuele dubbel)zin(nigheid) die gesecreteerd wordt door meesterdiscours
 - freudiaanse interpretatie → lacaniaanse interpretatie
 - freudiaanse interpretatie = à l'instar de l'Ics
symbolische, waarheid, seksueel dubbelzinnige
 - lacaniaanse interpretatie = à l'envers de l'Ics
reële, genot, asexuele interpretatie – onzinnige interpretatie

- naar een nieuwe interpretatie à l'envers de l'ICS?

vanuit Sém XI

- doel analyse

toch soort confrontatie met *R/Trieb/jouissance*, daarmee leren leven

cfr vivre la pulsion (identificatie met R/genot/drift) na *traversée fantasme*

XI, 245-246: *l'issue de l'analyse*

- eerst : *traversée fantasme*

- *repérage du sujet par rapport au (a)*

- *expérience du fantasme fondamental, devient la pulsion – au delà, c'est la pulsion qui est en cause.*

- *passer par cette expérience concernant ce rapport opaque à l'origine par excellence, à la pulsion*

- daarna : *vivre la pulsion*

- *Qu'est ce que le sujet devient ? Comment peut être vécu par un sujet la pulsion?*

- *vivre la pulsion* = identificatie met drift

assumeren kern van drift

nl doodsdraft = NTR?

- via welke 'nieuwe' interpretatie ? **non-sensicale interpretatie**

cfr XI 226 : via interpretatie die *Kern* van *non-sens* blootlegt

- via welke 'nieuwe' interpretatie ? **non-sensicale interpretatie**
cfr XI 226 : via interpretatie die Kern van *non-sens* blootlegt
- basis : *choix forcé* tussen *être/zijn/R* of *sens/zin/S*
 - onmogelijk om te kiezen voor *être*
→ verlies *sens*, maar meteen ook van *être*: *sujet disparaît*
 - verplicht om te kiezen voor *sens* = aliënatie
→ verlies *être*, maar ook verlies van deel *sens*: *sens écorné de cette partie de non-sens* (van het *être*), er blijft altijd een stuk *non-sens*
- interpretatie = *franchissement* van *sens* naar *non-sens*
S1→S2 produceert enerzijds *sens*, maar anderzijds ook een S1 die niet aan een S2 te koppelen valt (en die dus geen *sens* meer produceert, een non-sensicale S1)
- *interprétation significative (qui fait sens)*
 - *prélude, mais ne doit pas être manquée*
 - *viser le sens*
 - *au niveau du signifié – une signification vient à la place du s*
 - *pas n'importe quelle signification = s pas ouvert à tous les sens*
pas toutes les interprétations sont possibles – interprétation pas ouverte à tout sens
 - *cette signification n'est pas essentielle pour le sujet*
- *effet: non-sens signifiant* = S1 zonder *sens*
 - *visée*
 - *renversement rapport qui fait que le S a pour effet le s*
isoler / faire surgir Kern de non-sense,
 - interpretatie (S1→S2) heeft niet (alleen) meer *effet de sens* – maar doet S1 verschijnen die niet te koppelen is aan S2, en dus geen *sens* heeft
 - *un S irréductible, éléments/chaîne S irréductibles*
 - *un S qui abolit/tue tous les sens*
S traumatiques
 - oerverdrongen S = *premier S chu* = *Vorstellungsrepräsentanz*
S waaronder S verdwijnt
 - cfr XVII:
S1 = product analytisch discours kant analysant – onmogelijke verhouding tot weten S₂ kant analyticus
- effect van die non-sensicale interpretatie = resultaat analyse : **vrijheid** subject
sujet voit, au-delà de cette signification (van de interprétation significative), à quel S (non-sens, irréductible, traumatique) il est assujetti
→ vrijheid subject : *ce S constitue le sujet dans sa liberté à l'égard de tous les sens*
is dat dan vivre la pulsion ??

- **technieken** nieuwe interpretatie die R of non-sens viseert
 - cfr typologie
 - coupure
 - equivoque
 - Chinese poëzie
 - = als maar meer *trou du R* omcirkelend met *bord de semblant*
 - nieuwe technieken geleidelijk duidelijk via discussie in orientation lacanienne vanuit aanwijzingen van JAM
 - ECF = instant regard = gevaar oude techniek
 - Zoeken en vinden nieuwe technieken
 - WAP = temps pour comprendre – coupure
 - NLS = moment de conclure – equivoque
 - Chinese poëzie ????

- Maar eerst **context** van dat verlangen naar andere interpretatie

passe en contrôle

inderdaad : vooral context interpretatie vooraleer iets over techniek te kunnen zeggen – waarom zegt hij niet juist hoe we moeten interpreteren ? ik zeg enkel waarmee men rekening moet houden bij interpretatie, met welke 'overdrachten' (dwz wat verwacht/wil degene die geïnterpreteerd wordt !!!)

UITWEIDING : INTERPRETATIE VANUIT PASSE EN CONTROLE